دانشگاه پیام نور

دستور کار آزمایشگاه فیزیک پایه ۲

(رشتهٔ فیزیک)

مهندس هوشنگ نحوی

گروه فیزیک
(۲۴/ م)

دانشگاه پیام‌نور
۱۱۸۶

سرشناسه	:	نحوی، هوشنگ،۱۳۲۹-
عنوان و پدید آور	:	دستورکار آزمایشگاه فیزیک پایه (۲) (رشتهٔ فیزیک) / مؤلف: هوشنگ نحوی؛ ویراستار علمی: احمد آخوند.
مشخصات نشر	:	تهران: دانشگاه پیام‌نور، ۱۳۸۴.
مشخصات ظاهری	:	ش، ۱۶۱ص: جدول.
فروست	:	دانشگاه پیام نور؛ ۱۱۸۶. گروه فیزیک؛ ۲۴/ م.
شابک	:	978 - 964 - 387 - 211 - 3
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا.
موضوع	:	۱. آموزش از راه دور – ایران .
موضوع	:	۲. فیزیک – درسنامه های آزمایشگاهی - آموزش برنامه ای. ۳. فیزیک – آزمایشها - آموزش برنامه ای.
شناسه افزوده	:	الف. دانشگاه پیام نور. ب. عنوان.
رده بندی کنگره	:	۲۸۵ن ۹ الف/LC۵۸۰۸
رده بندی دیویی	:	۳۷۸/۱۷۵۰۹۵۵
شمارهٔ کتابشناسی ملی	:	۸۴-۲۹-۶۱م

دانشگاه پیام‌نور

دستور کار آزمایشگاه فیزیک پایه (۲)

مؤلف: مهندس هوشنگ نحوی

ویراستارعلمی: مهندس احمد آخوند

تهیه و تولید: مدیریت تولید مواد و تجهیزات آموزشی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: انتشارات دانشگاه پیام‌نور

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

نوبت و تاریخ چاپ: چاپ اول مرداد ۱۳۸۵، چاپ چهارم خرداد ۱۳۸۹

شابک: ۳ - ۲۱۱ - ۳۸۷ - ۹۶۴ - ۹۷۸

ISBN: 978 - 964 - 387 - 211 - 3

فروش این کتاب فقط از طریق نمایندگی‌های دانشگاه پیام نور مجاز می باشد و فروش آن در سایر مراکز فروش کتاب موجب تعقیب قانونی فروشنده خواهد گردید

(کلیه حقوق نشر اعم از چاپی، الکترونیکی، تصویری، صوتی و اینترنتی برای دانشگاه پیام نور محفوظ است)

قیمت: ۱۳۰۰۰ ریال

بسم الله الرحمن الرحیم

پیشگفتار ناشر

کتابهای دانشگاه پیام نور حسب مورد و با توجه به شرایط مختلف به صورت درسنامه، آزمایشی، قطعی، متون آزمایشگاهی، فرادرسی، و کمک‌درسی چاپ می‌شود. کتاب **درسنامه** (د) نخستین ثمرهٔ کوششهای علمی صاحب اثر است که براساس نیازهای درسی دانشجویان و سرفصلهای مصوب تهیه می‌شود و پس از داوری علمی در گروههای آموزشی، بدون طراحی آموزشی و ویرایش چاپ می‌شود. با تجدیدنظر صاحب اثر و دریافت بازخوردها و اصلاح نارساییها، درسنامه با طراحی آموزشی، ویرایش، و طراحی فنی ـ هنری به صورت **آزمایشی** (آ) چاپ می‌شود. با دریافت نظرهای اصلاحی، صاحب اثر در کتاب تجدید نظر می‌کند و کتاب به صورت **قطعی** (ق) چاپ می‌شود. در صورت ضرورت، در کتابهای چاپ قطعی نیز تجدید نظرهای اساسی به عمل می‌آید یا متناسب با پیشرفت علوم و فناوری بازنویسی می‌شوند. **متون آزمایشگاهی** (م) متونی است که دانشجویان با استفاده از آن و راهنمایی مربیان کارهای عملی آزمایشگاهی را انجام می‌دهند. کتابهای **فرادرسی** (ف) و **کمک‌درسی** (ک) به منظور غنی‌تر کردن منابع درسی دانشگاهی تهیه می‌شوند. کتابهای فرادرسی با تأیید معاونت پژوهشی و کتابهای کمک‌درسی با تأیید شورای انتشارات تهیه می‌شوند.

مدیریت تدوین

فصل هفتم: باتری‌ها ۸۹
آزمایش سیزدهم: اندازه‌گیری نیروی محرکه الکتریکی باتری ۹۰
آزمایش چهاردهم: اندازه‌گیری مقاومت داخلی باتری ۹۶

فصل هشتم: میدان‌های الکتریکی و آهن‌ربایی ۱۰۱
آزمایش پانزدهم: مشاهده خطوط میدان‌های الکتریکی و آهن‌ربایی ۱۰۲
آزمایش شانزدهم: اندازه‌گیری نیروی محرکه الکتریکی القایی E ۱۰۶
آزمایش هفدهم: مبدل ولتاژ (ترانسفورماتور) ۱۱۱

فصل نهم: تبیین میدان آهن‌ربایی ۱۱۷
آزمایش هیجدهم: قانون آمپر ۱۱۸
آزمایش نوزدهم: قانون بیو ـ ساوار ۱۲۳

فصل دهم: مطالعه‌ی قوانین کیرشهوف ۱۳۱
آزمایش بیستم: بررسی قوانین کیرشهوف در مدارهای مقاومتی ۱۳۲
آزمایش بیست و یکم: بررسی قوانین کیرشهوف در مدار RC ۱۳۶
آزمایش بیست و دوم: بررسی قوانین کیرشهوف در مدار RL ۱۴۰

فصل یازدهم: اسیلوسکوپ ۱۴۵
آزمایش بیست و سوم: معرفی اسیلوسکوپ و کاربردهای اولیه آن ۱۴۶
کتابنامه ۱۶۱

فهرست

فصل نخست: مقدمات ۱
گزارش کار ٤
غیبت و تاخیر در آزمایشگاه ٦
براورد بیراهی ناشی از محدودیت دقت وسایل سنجنده ٦
بیراهی ناشی از کاربرد ولتاژسنج در مدار ۱۱
بیراهی ناشی از کاربرد جریان‌سنج در مدار ۱۳

فصل دوم: برق ساکن ۱۵
آزمایش نخست: اصول اولیه برق ساکن ۱٦
آزمایش دوم: برقنما (الکتروسکوپ) ۲۰
آزمایش سوم: برق القایی ۲۳

فصل سوم: دستگاه‌های اندازه‌گیری الکتریکی ۲۷
آزمایش چهارم: چندگانه‌سنج (ولتاژسنج، جریان‌سنج، مقاومت‌سنج) ۲۸

فصل چهارم: رسانندگی الکتریکی در جامدات و مایعات ٤٥
آزمایش پنجم: تحقیق رابطه $R=\rho L/A$ ٤٦
آزمایش ششم: مطالعه قانون اهم ٥۲
آزمایش هفتم: رسانندگی الکترولیتی ٦۰

فصل پنجم: پل‌های اندازه‌گیری ٦۷
آزمایش هشتم: پل وتستون ٦۸
آزمایش نهم: پل تار ۷۲
آزمایش دهم: پل کلوین ۷٥

فصل ششم: بررسی عملکرد خازن‌ها ۷۷
آزمایش یازدهم: بررسی چگونگی پر و خالی شدن خازن‌ها ۷۸
آزمایش دوازدهم: تحقیق تجربی اتصال‌های متوالی و موازی خازن‌ها ۸٥